

Towarzystwo Miłośników Głogowa

ENCYKLOPEDIA

Ziemi Głogowskiej

Zeszyt 10.

Głogów 1993

Komitet redakcyjny:

Janusz Chutkowski, Zenon Hendel

Jerzy Sadowski.

Autorzy haseł zamieszczonych
w zeszycie 10:

Janusz Chutkowski

Krzysztof Demidziuk

Robert Górniak

Jerzy Herman

Dariusz Hybel

Sylwia Malcher

Krzysztof Nowak

Rafał Rokaszewicz

Ebook na podstawie oryginalnego wydania broszurowego wykonał:

Albin Tomalak

mailto: albin.tomalak@neostrada.pl

Chociemyśl – ofiara końska

Wiosną 1946 r. Konserwator Zabytków Archeologicznych w Zielonej Górze otrzymał informację o niszczonej stanowisku archeologicznym w okolicach wsi Chociemyśl. Po przeprowadzonej wizji lokalnej i zebraniu materiału ceramicznego okazało się, że są to pozostałości po osadzie z późnego okresu lateńskiego posadowionej na obszernym wzniesieniu w odległości około 150 m na południe od Chociemyśla i na północ od Rowu Krzyckiego.

Obiekt ten ze względu na stałe zagrożenie głęboką orką został włączony do planu badań ratowniczych. W czerwcu tegoż roku przystąpiono do badań wykopaliskowych. Efektem tych prac było odkrycie licznych jam zasobowych i odpadkowych oraz ziemianki. Pozyskano także fragmenty naczyń glinianych, przęślik i sitko gliniane. Osada funkcjonowała nie tylko w późnym okresie lateńskim (150 rok przed naszą erą), ale również w okresie wpływów rzymskich (początek naszej ery – 450 rok naszej ery).

Prawdopodobnie w tym samym miejscu w późniejszym czasie istniała inna osada, o czym świadczą znaleziska: siekierka żelazna pozyskana z powierzchni oraz odkryta na głębokości około 25 cm czaszka konia ułożona na podstawie kamiennej, pod którą znaleziono dwa duże fragmenty wlewu naczynia datowane na wczesne średniowiecze (XII w.). Ułożenie znaleziska wskazywało na celowy pochówek. Mogła to być ofiara zakładzinowa złożona bogom lub duchom opiekuńczym przy zakładaniu osady.

Praktyki umieszczania głów końskich w miejscach eksponowanych miały charakter apotropaiczny i były wyrazem wiary w moce oczyszczające tego zwierzęcia. Wśród zwierząt koń zajmował szczególną pozycję. W wierzeniach wczesnośredniowiecznych ludów słowiańskich uważany był za zwierzę

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

szlachetne, będące w bliskim kontakcie z bóstwem. Z obszaru Polski znamy szereg podobnych odkryć, chociaż zwyczaj ten rozpowszechniony był przede wszystkim u Słowian wschodnich. (Krzysztof Demidziuk)

Literatura: B. Kres, Osada z przełomu naszej ery w Chociemyślu pow. Głogów, Zielona Góra 1965; J. Głosik, W kregu Światowita, Warszawa 1979; Mały Słownik Kultury Dawnych Słowian, Warszawa 1972; A. Geysztor, Mitologia Słowian, Warszawa 1972.

Grębocice – zabytki architektury

Ciekawym zabytkiem Grębocic są ruiny renesansowego pałacu wzniesionego w początkach XVII wieku i rozbudowanego w pierwszej połowie XIX wieku. Pałac murowany, założony na prostokącie, dwukondygnacyjny i nakryty dachem dwuspadowym. Wejście do pałacu prowadziło przez bogato zdobiony renesansowy portal rzeźbiony w piaskowcu, ujęty po bokach kolumnami na tle pilastrów z rzeźbionymi postaciami kobiecymi. W XIX wieku dobudowano taras widokowy sięgający I piętra. W jego szczycie umieszczone były tarcze herbowe i putta – dziecięce aniołki. Wnętrze trzytraktowe z obszerną sienią na osi, posiadało kilka sal z oryginalnymi sklepieniami kolebkowymi. Zachowały się w doskonałym stanie sąsiednie zabudowania gospodarcze obejmujące barokowy spichlerz z XVIII wieku, nakryty łamanym dachem i oficyna mieszkalna z XIX wieku.

Kościół parafialny p. w. św. Marcina wzniesiony pod koniec XV wieku i odnowiony w XIX wieku reprezentuje typowy późny gotyk. Posiada barokowy wystrój wnętrza z XVIII wieku. Jednonawowa budowla z kamienia i cegły z czworobocznym prezbiterium i wieżą od zachodu. W całości oskarpowana i nakryta dachem dwuspadowym. Górne kondygnacje wieży dzielą ostrołukowe blendy. W kościele tym zachowało się szereg różnystylowych płyt nagrobnych i epitafiów z XVII-XVIII wieku, między innymi płyta przedstawiająca rycerza w zbroi.

W Grębocicach znajdują się również klasycystyczne domy mieszkalne wzniesione w pierwszej połowie XIX wieku. Murowane, parterowe budynki są nakryte dwuspadowymi dachami i akcentowane od drogi pilastrowymi szczytami. Godnymi uwagi obiektami są również: plebania i dworzec kolejowy z XIX wieku. (Robert Górniak)

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

Literatura: A. Janos, Obiekty zabytkowe w miastach i gminach województwa legnickiego, Legnica 1988; M. Kaczkowski, Głogów i okolice, Zielona Góra 1967; J. Plich, Zabytki architektury Dolnego Śląska, Wrocław 1988; K. Mazurski, Głogów i okolice, Wrocław 1980.

Grosz Głogowski

Rozwój miast i rozszerzenie się skali operacji handlowych wymagało wprowadzenia pełnowartościowej, ustabilizowanej i budzącej zaufanie monety. Pieniądzem takim był srebrny grosz (z łac. Grossus – gruby), który przybył na Śląsk z Czech. Grosz praski bity od roku 1300 przez Wacława II był monetą przewyższającą denara

zarówno pod względem wagi jak i siły nabywczej. Ważył siedmiokrotnie więcej niż denar, co sprawiało, że jako mocny pieniądz przyjął się szybko i przez półtora stulecia był niemal wyłączną monetą na Śląsku. Z połowy funta srebra bito kopę groszy. Nieco później grosze bił w Polsce Kazimierz Wielki. Stopa mennicza równała się wówczas 48 groszom z grzywny (około 183,5 g) srebra.

Książę Zygmunt Jagiellończyk, który przybył do Głogowa w 1502 r. zastał w opłakanym stanie zarówno finanse księstwa jak i zamek głogowski. Przywilej Władysława II, króla Czech i Węgier, zezwalał mu na otwarcie w Głogowie mennicy (19.XI.1502). Do bicia monet stosowano wówczas urządzenie wynalezione w końcu XV wieku w czeskim mieście Jachimov (niem. Joachimsthal – stąd talar), w którym na arkusz srebrnej blachy spadał (jak w kafarze) ciężki stempel wybijający jednym uderzeniem monetę z głębokim reliefem po obu stronach. Mennica głogowska biła halerze (od miasta Hall w Szwabii) stanowiące monetę zdawkową o nominale 1/12 grosza, a od roku 1505 także grosze głogowskie. Bity w srebrze grosz głogowski o średnicy 24,8 mm ważył 1,88 g, Awers przedstawia w polu

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

wyobrażenie orła w koronie otoczonego napisem: SIGISMVN-DVS DVX GLOGOVIE. Jego kształt przypominający godło ze sztandaru Kazimierza Jagiellończyka znacząco różni się od późniejszego orła z reliefu w kaplicy zygmuntońskiej na Wawelu. Rewers zajmuje herb Litwy. Pod nim data, a wokół napis: KAZIMIRI R. POLONIE NATVS. Grosz głogowski z datą 1506 pochodzący z kolekcji Emeryka Hutten Czapskiego oglądać można w Muzeum Narodowym w Krakowie (nr inw, 14125). (Jerzy Herman)

Literatura: J. Chutkowski, Dzieje Głogowa, Legnica 1989; T. Kuczyńska, Czego to człowiek nie wymyśli, Warszawa 1972; C. Noniewicz, Co znaczy pieniądz, Warszawa 1977; F. Sołot, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 1987; T. Kałowski, Tysiąc lat monety polskiej, Kraków 1989.

Herb Głogowa

Najstarszy herb Głogowa uwidocznił się na pierwszej pieczęci miejskiej. Przedstawiał on mur z ciosanych kamieni, najeżony blankami, a nad nim pomiędzy dwoma basztami postać trębacza dmiącego w róg. W murze szeroka brama, a w niej orzeł Dolnośląskich Piastów. W 1326 r. pojawiło się na dokumencie wystawionym przez

władze miasta zupełnie inne godło w postaci ukoronowanej Madonny z Dzieciątkiem, świętego Mikołaja i 10 głów symbolizujących rajców miejskich. Odtąd postać Madonny powtarzana była wielokrotnie na pieczęciach miejskich, w połączeniu z orłem piastowskim. Używano również pieczęci z wizerunkiem św. Mikołaja, patrona kościoła parafialnego. W dniu 17 marca 1490 r. król węgierski Maciej Korwin nadał miastu nowy herb w postaci czarnego kruka siedzącego na srebrnej gałęzi, a w 1504 r. Zygmunt Jagiellończyk przywrócił dawne godło w postaci Madonny w promieniach. W pierwszej połowie siedemnastego wieku ustalił się herb miasta, początkowo na monetach,

a od 1755 r. na pieczęciach w postaci tarczy czteropolowej a literą G pośrodku, w której na poszczególnych polach umieszczono: postać Madonny, orła dolnośląskiego, głowę byka (godło Hansa von Loos – starosty głogowskiego) i kruka. 18 sierpnia 1939 r. niemieckie władze miasta przyjęły nowy herb wzorowany na pierwszej pieczęci miejskiej. Po wojnie używano tradycyjnego herbu czteropolowego, a w 1962 r. Miejska Rada

Narodowa uchwaliła zastąpienie go nowym herbem również wzorowanym na najstarszej pieczęci. W 1990 r. Rada Miejska w Głogowie postanowiła ponownie przywrócić miastu tradycyjny herb czteropolowy. (Janusz Chutkowski)

Literatura: J. Chutkowski, J. Dymytryszyn, Herby Głogowa i księstwa głogowskiego, Głogów 1993. Tamże szczegółowy wykaz literatury.

Kościół Zielonoświątkowy

Kościół Zielonoświątkowy w Głogowie składa się z dwóch zborów. Pierwszy z nich o nazwie „Dobra Nowina” założony został w 1981 r. i znajduje się przy ulicy Orzechowej 90. Liczba jego członków wraz z dziećmi i sympatykami wynosi około 290 osób (1993 r.). W 1992 r. powstał drugi zbor Kościoła Zielonoświątkowego „Centrum Ewangelii”, który mieści się przy ulicy Mickiewicza 55. Liczy on obecnie razem z dziećmi i sympatykami około 170 osób.

Oba zbory wchodzą w skład wspólnoty autonomicznych zborów tworzących łącznie Kościół Zielonoświątkowy w Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Warszawie. Kościół dzieli się na okręgi, a jego społeczność głogowska należy do okręgu lubusko-sudeckiego (na czele zboru będącego lokalną społecznością osób wyznających zasady wiary w kościele stoi pastor).

Do 1981 r. na terenie Głogowa mieszkały cztery rodziny zielonoświątkowców, które uczęszczały na nabożeństwa do Polkowic i Nowej Soli. W roku 1981 wraz z przybyciem dwóch dalszych rodzin i utworzeniem własnego zboru rozpoczęto regularne cotygodniowe spotkania modlitewne oraz nauczanie Słowa Bożego. W wyniku indywidualnej ewangelizacji na terenie Głogowa (świadcstwo o żywym Jezusie Chrystusie, o przebaczeniu grzechów, uwolnieniu od nałogów, uzdrowieniu z chorób) nastąpił znaczny wzrost liczby członków i sympatyków. Początkowo spotkania, a potem nabożeństwa zielonoświątkowców odbywały się w mieszkaniu prywatnym; później udało się wynająć klub „Bazalt” przy Głogowskim Przedsiębiorstwie Budowlanym, z którego korzystano do czasu ukończenia budowy kościoła przy ulicy Orzechowej, tj. do roku 1989.

Członkowie kościoła zielonoświątkowego:

- wierzą w nieomyślność Pisma Świętego, które jest fundamentalną podstawą ich wiary w Trójjedynego Boga;
- wierzą w Syna Bożego Jezusa Chrystusa, który narodził się z Marii Panny Dziewicy;
- wierzą i w pełni akceptują biblijne działanie Ducha Świętego oraz jego charyzmaty.

Głogowski zbór „Dobra Nowina” jest członkiem światowej organizacji charytatywnej „People to People” (Ludzie – Ludziom) i aktywnie działa na rzecz pomocy potrzebującym. W minionych latach niektóre instytucje głogowskie: PCK, Ośrodek Pomocy Społecznej, Dom Dziecka i Szpital Miejski otrzymały od Kościoła dary w postaci odzieży, żywności, lekarstw oraz sprzętu medycznego. Zielonoświątkowcy podejmują także pracę ewangelizacyjną w więzieniu i Domu Poprawczym. Prowadzone jest również nauczanie religii dla dzieci i młodzieży w punkcie katechetycznym przy ulicy Orzechowej. Oba głogowskie zbory odwiedzane są często przez misjonarzy z zagranicy. (Dariusz Hybel)

Papiernia głogowska

Przypisywany J. Gensfleischowi zwanemu Gutenbergem wynalazek druku spowodował lawinowy wzrost zapotrzebowania na papier. Wytwarzano go w młynach papierniczych, z których najstarszy na Śląsku powstał w Legnicy w roku 1420. W sto lat później mieszczanin wrocławski Tomasz Stemper zakupił za 200 marek od głogowskiej rady miejskiej stary młyn w celu przebudowania go na młyn papierniczy. Jego ojciec Stefan (zmarły w 1537 r.), również papiernik, przywędrował do Wrocławia z Bazylei. Wiemy także, że Tomasz przed przybyciem do głogowa ożenił się z wrocławską mieszczką Urszulą Linderską i że w roku 1545 wydzierżawił od poznańskiego proboszcza młyn zwany Czerwonak w podpoznańskiej wsi Kiszyn, również z zamiarem przebudowania go na młyn papierniczy. W takim młynie koło wodne poruszało okuty żelazem stęp, który rozdrabniał szmaty na miazgę, a przepływająca woda wymywała zanieczyszczenia. Miazgę z dodatkiem mleka wapiennego lub ługu sodowego gotowano w kadzi z niewielką ilością kleju roślinnego. Gotową masę papierową czerpano drucianym sitem poruszając nim tak, aby cienka warstwa masy równomiernie wypełniła formę. Na wierzch przykładano kawałek filcu po czym formę odwracano, a wodę wyciskano przy pomocy prasy. Następnie papier suszono i przycinano.

Każda papiernia miała na sicie swój znak, który pozostawał odbity na arkuszach papieru w postaci znaku wodnego. Filigran głogowskiej papierni to głowa wołu (z literą G na czole) wraz z krzyżem, wężem i gwiazdą. Głogowski papier wysyłano do Poznania (1547 – 3 bele, 1585 – 3,5 beli). Handel papierem był ubocznym zajęciem drukarzy, sprzedawców książek i introligatorów. Jedynym znanym z nazwiska handlarzem papieru był Jan Simon z Legnicy. Papiernicy z reguły nie mieli własnego cechu. Najczęściej przyłączano ich do młynarzy. Pa-

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

mieć o śląskich papiernikach przechowała się w anonimowym utworze z XVI w.: „Nędza z bidą z Polski idą”, gdzie czytamy: „... Szatan się zabawił we Wrocławiu, by sobie nowy regest sprawił. Kupił reze papieru prawie Chędogiego, dziegciu do kałamarza półkufek czarnego”. (Jerzy Herman)

Literatura: A. Bocheński, Niezwykłe dzieje polskiego przemysłu, Warszawa 1985; K. Maleczyński, Papiernictwo na Śląsku do końca XVI w., Wrocław 1957; E. Maleczyńska, Życie codzienne na Śląsku w dobie odrodzenia, Warszawa 1973; Kto, kiedy, dlaczego, Praca zbiorowa, Warszawa 1957.

Pomnik „Dzieci Głogowa”

Pomysł postawienia pomnika zrodził się w Głogowskim Towarzystwie Kultury w 1966 r. przy okazji obchodów 1000-lecia Państwa Polskiego. Powołano w tym celu Społeczny Komitet Budowy Pomnika Męczeństwa Dzieci Polskich, ogłoszono konkurs na projekt pomnika i zaczęto zbierać na ten cel fundusze. Spośród 30 projektów, jakie wpłynęły, został zaakceptowany pomysł bułgarskiego rzeźbiarza Dymitra Petrowa Vascowa (mieszkającego w Warszawie).

W 1977 r. Towarzystwo Miłośników Głogowa wznowiło działalność Społecznego Komitetu Budowy Pomnika i podjęło starania o jego budowę. Wniosek przedłożono Wojewódzkiemu Obywatelskiemu Komitetowi Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa w Legnicy, gdzie został zatwierdzony. 16 stycznia 1978 r. została zawarta umowa na wykonanie pomnika. Opracowano dokumentację na jego otoczenie. Usytuowany on został niedaleko zamku, wśród średniowiecznych murów miejskich i relikwów kościoła św. Piotra. Materiał na budowę sprowadzono z Kopalni Skalnych Surowców w Borowie.

Odświeżenie pomnika nastąpiło 1 września 1979 r., w dniu obchodów 40-lecia wybuchu II wojny światowej i 870 rocznicy obrony Głogowa. Sylwetka pomnika przedstawia stylizowany „taran” i nawiązuje do bohaterskiej obrony Głogowa w 1109 r., kiedy to według kroniki Galla Anonima cesarz niemiecki Henryk V, w celu łatwiejszego zdobycia grodu, kazał przywiązać dzieci grodzian do machin oblężniczych. Obrońcy Głogowa poświęcili jednak życie swoich dzieci i nie pozwolili zdobyć grodu.

Na czole taranu znajduje się pięć rzeźb przedstawiających skrupowane postacie dzieci. Na jego szczycie widnieje wizerunek orła śląskiego. Z jednej strony pomnika znajduje się granitowy znicz z napisem „Dzieciom Głogowa 1109”, a z dru-

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

giej strony pamiątkowa płyta, na której widnieje fragment tekstu z kroniki Galla Anonima po łacinie i w tłumaczeniu polskim: „Lepiej będzie i zaszczytniej, jeżeli zarówno mieszczanie jak i zakładnicy zginą od miecza za ojczyznę, niż gdyby, kupując zhańbiony żywot za cenę poddania grodu mieli służyć obcym ...” (Gall ks. III 7). (Rafael Rokaszewicz)

Literatura: Pomnik Dzieci Głogowa – idea i historia budowy (Maszynopis w zbiorach Muzeum w Głogowie); K. R. Mazurski, Głogów i okolice.

Redemptoryści

Zakon założony został w 1732 r. w Scala (Italia) przez św. Alfonsa Liguori. Zatwierdzony przez papieża Benedykta XIV 25.II.1749 r.. W roku 1784 do zgromadzenia wstąpił św. Klemens Hofbauer Dworzak. Dzięki niemu zakon rozwinął się i utworzył placówki w wielu krajach: Portugalia (1825), Belgia (1831), USA (1832), Holandia (1836), Bawaria (1841), Anglia (1843), Niemcy (1850) oraz Kanada (1878). W 1787 r. Klemens Hofbauer wraz z ojcem Tadeuszem Hüblem i bratem Emanuelem Kantzmanem przybyli do Warszawy. W Warszawie założyli pierwszą polską placówkę zakonną.

W Głogowie redemptoryści osiedlili się w 1924 r.. W latach 1926-1928 zbudowali kościół parafialny p.w. św. Klemensa Dworzaka, który konsekrowano 9.XII.1928 r. (kardynał Adolf Bertram). W trakcie działań wojennych 17.II.1945 r. kościół został spalony, ocalała jedynie kaplica MB Nieustającej Pomocy oraz portal. Częściowemu zniszczeniu uległ również klasztor przylegający do kościoła. 4.III.1945 r. klasztor zajęli żołnierze radzieccy, a 7.VII. tegoż roku powrócił niemiecki rektor klasztoru ojciec Walter Backsmann. O. Walter wraz z bratem zakonnym Wincentym odremontował cele w klasztorze i urządził w piwnicy kaplicę na 1500 osób. Początkowo odprawiano tam nabożeństwa w języku niemieckim. 20.VI. 1946 r. przybył do Głogowa ojciec Zieliński - pierwszy polski redemptorysta, zaś 30.X. tegoż roku o. Stanisław Grela – przełożony klasztoru w latach 1947-1950 (1949-1958 administrator parafii św. Klemensa). W 1950 r. w klasztorze mieszkało już 7 ojców i kilku braci zakonnych (1992 – 9 ojców i 1 brat). Ojcowie redemptoryści objęli opieką duszpasterską mieszkańców Głogowa oraz pobliskich wiosek między innymi Nielubi, Jakubowa i Białofłeki, a ponadto obsługiwali miejscowy szpital. Pod koniec stycznia 1950 r. o. Redemptoryści objęli posługę

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

w odbudowanej kaplicy oraz duszpasterstwo parafii św. Mikołaja. Kościół św. Klemensa, spełniający wcześniej rolę kościoła pomocniczego, w dniu 14.II.1950 r. ustanowiono kościołem parafialnym. (Robert Górnjak)

Literatura: B. Dratwa, Zakony na przestrzeni wieków w granicach obecnej diecezji gorzowskiej, *Gorzowskie Wiadomości Kościelne*, t. 19 z 1976 r., nr 1, s. 32-39; M. Pirożyński, *Zakony męskie w Polsce*, Lublin 1937; W. Szetelnicki, *Odbudowa kościołów w archidiecezji wrocławskiej w latach 1945-1972*, Rzym 1975; M. Wierzbicki, *Redemptoryści w Głogowie – rozmowa z rektorem Ireneuszem Homnickim*, *Głogowska Gazeta Nowa* nr 122 z 11 czerwca 1992 r., s. 5.

Zjazd głogowski w 1462 roku

Zjazd głogowski rozpoczął się 17 maja 1462 r.. Wzięli w nim udział królowie: czeski – Jerzy z Podiebradu i polski – Kazimierz Jagiellończyk. Władcy przybyli do Głogowa z licznymi orszakami. Kazimierz wyruszył z Łęczycy, skąd dotarł do Koła, a następnie do Wschowy, gdzie czekali na niego dwaj czescy panowie: Zdenek z Szternberka i Wilhelm Zając. W pięcioletnim orszaku Kazimierza było wielu litewskich bojarów, oddziały Rusinów i Tatarów. Jerzy przybył do Głogowa z dwoma tysiącami ludzi. Jako suweren księcia głogowskiego Henryka IX i właściciel połowy Głogowa umieścił króla polskiego na znak szacunku w zamku, sam zaś zamieszkał w ratuszu. Rokowania prowadziły delegacje składające się z 24 dostojników. Wynikiem tych rozmów była umowa składająca się z 24 artykułów, podpisana 27 maja 1462 r.. Pierwszy artykuł zawierał postanowienia dotyczące sojuszu antytureckiego, drugi mówił o „szczerym braterstwie, przychylności i przyjaźni” rokujących stron. Następne artykuły dotyczyły zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa na drogach i zakazie bicia fałszywych monet. Pozostałe sprawy sporne miały być rozstrzygnięte w dniu Trzech Króli 1463 r. w Będzinie. Art. 7 dotyczył bezpośrednio władcy Głogowa. Pretensje Henryka IX do posiadłości dzierżawionych przez króla polskiego i jego poddanych oraz skargi na Polaków miały być rozstrzygnięte na zjeździe delegatów obu stron 12 grudnia 1462 r. w Babimoście oraz cztery tygodnie później w Paradyżu. Zadecydowano także, że ewentualne nowe spotkanie obu monarchów odbędzie się w którymś z miast polskich. W końcowych artykułach Jerzy zobowiązał się nie rościć pretensji do zajętych przez Polskę terenów Śląska, zaś Kazimierz nie upominać się o część posagu swojej żony Elżbiety.

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

Tyle zwierzał oficjalny dokument. Jednakże najważniejsze decyzje zapadały podczas tajnych rozmów samych władców. Jerzy z Podiebradu zobowiązał się wówczas przedstawić kandydaturę Władysława Jagiellończyka jako swojego sukcesora. Dalszym następstwem tych układów było osadzenie na książęcej stolicy głogowskiej najpierw Jana Olbrachta, a następnie jego brata Zygmunta Jagiellończyka.

Zjazd głogowski trwał 12 dni – od 18 do 29 maja 1462 r.. (Sylwia Malcher)

Literatura: R. Heck, Zjazd głogowski w 1462 r., Wrocław 1962 r..

Zygmunt Stary

Zygmunt I Jagiellończyk sprawował władzę w księstwie głogowskim w latach 1499-1506. Przekazanie władzy Zygmuntowi przez jego brata Władysława – króla Czech i Węgier nastąpiło 27 listopada 1499 r. w Budzie. Książę przybył do Głogowa 5 czerwca 1502 r. i rozpoczął w nim rządzić osobiście (poprzednio władzę w jego imieniu wykonywał starosta Jan Sobek).

Księstwo głogowskie przez dziesięciolecia wstrząsane przez wojny nie miało uporządkowanej gospodarki i finansów. Kiedy Zygmunt przebywał jeszcze w Budzie król Władysław udzielił mu zezwolenia na bicie w Głogowie monet tzw. półgroszaków na stopę polską. W dniu 5 czerwca 1504 r. książę uzyskał prawo bicia groszy czeskich, a 26 maja następnego roku prawo bicia monet na tzw. ziarno wrocławskie. Uporządkował również stosunki podatkowe, starając się w pewnym stopniu ograniczać wyzysk ludności. Zezwolił kapitule głogowskiej na utrzymanie zbrojnego pocztu, który miał bronić Kościoła przed zakusami niemieckiego mieszczaństwa. Rozprawiał się z bandami opryszków. Rozstrzygnął trwający od dłuższego czasu spór pomiędzy mieszczanami a duchowieństwem o wysokość odsetek zwłoki za długi zaciągane u kleru. Pod koniec 1505 r. Zygmunt przeprowadził reformę sądownictwa. Utworzył sąd leński jako najwyższy sąd apelacyjny w księstwie, zarówno dla rycerstwa jak i dla mieszczan, który był zwoływany 4 razy w roku.

Zygmunt Jagiellończyk w okresie swoich rządów w Głogowie nie posiadał większych zasobów finansowych, uważał się jednak odpowiedzialnym za wygląd miasta. Za jego czasów powstały znane figury na Bramie Odrzańskiej. Wybudował szpital dla ubogich, który wziął na swoje utrzymanie. Niektóre domy w mieście wyłączył spod prawa miejskiego

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

(dwór Tschamerhof). Z herbu miasta usunął korwinowskiego kruka, a na jego miejsce kazał umieścić wizerunek Matki Boskiej.

Ostatnim aktem Zygmunta I był przywilej nadany w dniu 3 sierpnia 1506 r. mieszczaninowi głogowskiemu Franciszkowi Eysackowi na otwarcie apteki. W dniu 4 sierpnia 1506 r., na wieść o ciężkiej chorobie króla Aleksandra, wyruszył na Litwę. 5 maja 1508 r. zwrócił księstwo głogowskie Władysławowi. (Krzysztof Nowak)

Literatura: J. Blaschke, *Geschichte der Stadt Glogau und des Glogauer Landes*, Glogau 1913; Z. Boras, *Zygmunt Stary w Głogowie*, Katowice 1983; J. Chutkowski, *Dzieje Głogowa*, t. I, Legnica 1991; W. Dziegiel, *Król polski Zygmunt I na Śląsku*, Katowice 1936; S. Nowogrodzki, *Rządy Zygmunta Jagiellończyka na Śląsku i w Łużycach (1499-1506)*, Kraków 1937; A. Pawiński, *Młode lata Zygmunta Starego*, Warszawa 1993.

Alfabetyczny wykaz haseł w zeszycie 1-10

- Annales Glogovienses. (9)
Archidiakonat. (3)
Atlas Śląska Wielanda. (7)
Bogedain Józef Bernard. (8)
Brzeg Głogowski – pałac. (8)
Bytom Odrzański – Schönaicheum. (6)
Campanini Barberina. (9)
Chociemyśl – ofiara końska. (10)
Cholera w Głogowie. (8)
Cureus Joachim. (7)
Dominikanie. (2)
Drukarnstwo w Głogowie. (8)
Dziadoszanie. (6)
Elyan Kasper.(1)
Felbiger Jan Ignacy. (6)
Figury z Bramy Odrzańskiej. (1)
Flemingowie. (9)
Franciszkanie.(4)
Fundacja Na Rzecz Odbudowy Teatru. (5)
Glogauer Liederbuch. (9)
Głogów wczesnośredniowieczny. (7)
Głogów w literaturze niemieckiej. (5)
Gostyń - grodzisko.(4)
Grębocice - kościół pw. św. Marcina. (6)
Grębocice w czasach nowożytnych. (8)
Grębocice w średniowieczu. (7)
Grębocice – wykopaliska. (9)
Grębocice – zabytki architektury. (10)
Gród piastowski. (1)
Gród plemienny. (8)
Grodowiec – kościół św. Jana Chrzciciela - historia kościoła. (4)
Grodowiec – kościół św. Jana Chrzciciela - architektura. (4)
Grosz Głogowski. (10)
Gryphius Andreas. (1)
Gryphius Andreas – „Piastus”. (5)
Gryphius Andreas – „Ukochana kolczasta róża”. (4)
Güntherowie.(1)
Henryk III.(2)
Herb Głogowa. (10)
Herby księstwa głogowskiego. (3)
Jadwiga córka Henryka V Żelaznego. (7)
Jan z Głogowa. (1)
Jan z Głogowa – filozofia. (6)
Jerzmanowa – gmina. (9)
Jerzmanowa – historia. (9)
Kapelusz targowy. (4)
Kina: "Primus-Palast" i "Schauburg".(3)
Kina po 1945 r.. (8)
Klaryski.(1)
Kolegiata (X-XIII w.). (3)
Kolegiata (XV w.). (3)
Kolegiata (XV-XIX w.). (3)
Konrad I. (2)
Kościół Zielonoświątkowy. (10)
Kotla – cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich. (8)
Królak Adam. (9)
Krzepów – kościół pw. Najsw. Serca Jezusowego. (7)
Kwielice - kościół pw. św. Michała Archanioła. (6)
Lindenruh – zakład druku ozdobnego. (8)
Miecz Rady Miejskiej Głogowa. (1)
Miejska Biblioteka Publiczna. (7)
Mury obronne. (1)
Obiszów – skarb. (3)
Odra - wały przeciwpowodziowe. (6)
Odra - zmiana koryta w XVIII w.. (4)
Papiernia głogowska. (10)
Pastorius Joachim. (4)
Piersna - kościół pw. Nawiedzenia N.M.P. (5)
Polska administracja wodna. (5)
Pomnik „Dzieci Głogowa”. (10)
Przemko. (3)
Przemków. (7)
Redemporyści. (10)
Reformacja w Głogowie. (7)
Rok 1945 - Zarząd Miejski. (1)
Rok 1945 - zniszczenia wojenne. (1)
Rzeczycza - kościół pw. św. Jadwigi Śląskiej. (4)
Salomea. (5)
Schoneus Andreas. (9)

Schultze Valentin Chrystian. (3)
Scultetus Jonas. (6)
Skarb z Maliny (6)
Słoćwina – skarb. (5)
Szymocin – kościół pw. Podwyższenia
Krzyża Św.. (4)
Teatr jezuicki. (2)
Teatr w Głogowie – dzieje budynku. (2)
Teatr w Głogowie - plany odbudowy. (5)
Teatr w Głogowie - ruch amatorski. (5)
Teatr w Głogowie - życie teatralne do 1945r. (2)
Twierdza Głogów - lata 1740-1814. (2)
Twierdza Głogów - likwidacja. (2)
Twierdza Głogów – okres austriacki. (2)
Tymczasowa Komisja Doradcza. (3)
Tympanon z kościoła św. Mikołaja. (1)
Umiński Jan Nepomucen. (6)
Wodowskasz głogowski. (9)
Zjazd głogowski w 1462 r.. (10)
Zygmunt Stary. (10)
Żukowice. (2)
Żukowice - kościół pw. św. Jadwigi. (5)
Żukowice pałac. (7)
Żydzi w Głogowie. (8)

Wykaz autorów:

Antoni Bok	Jerzy Herman
Janusz Chutkowski	Dariusz Hybel
Janusz Cieślík	Sylwia Malcher
Józef Cwynar	Krzysztof Nowak
Krzysztof Czapla	Rafael Rokaszewicz
Krzysztof Demidziuk	Zbigniew Rybka
Jerzy Dymytryszyn	Jerzy Sadowski
Robert Górniak	Magdalena Świdzka
Zenon Hendel	ks. Aleksander Walkowiak

